

עו"ד אמיר בשה
עו"ד גילעד זבידה
עו"ד לירון בק
עו"ד חן יוסברג

Amir Basha / Gilad Zvida - Law office
Employment & Labor Law

المحاميان أمير باشا وجلعاد زبيدة

בשה זבידה ושות'
משרד עו"ד /B/Z/& Co

מנדל ב.ו.ר. 4, קומה 23, רח' מצדה 7 בני ברק 5126112
טל. 03-7743000 פקס. 03-7743001

office@bszlaw.co.il

26 לפברואר, 2023

לכבוד
עו"ד גלי בהרב מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
רח' צלאח א-דין 29
ירושלים

באמצעות הפקס + אישור טלפוני

טל': 02-6466849; פקס: 02-6467001

מכובדתנו,

הנדון: כאן – תאגיד השידור הישראלי

סימוכין: מכתבו של שר התקשורת לכאן תאגיד השידור הציבורי מיום 22.2.2023, הנושא כותרת של "הפרת הוראות חוק השידור הציבורי כפי שבאה לידי ביטוי בסיקור הרפורמה המשפטית"

מרשנו, ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל (להלן גם: "ארגון העיתונאים"), ארגון העובדים היציג בקרב עיתונאי תאגיד השידור הציבורי, מילא את ידינו לפנות אליך בעניין שבכותרת, כדלקמן:

1. הפניה אליך נעשית וזאת בשים לב למכתב שבסימוכין מצד שר התקשורת, ח"כ ד"ר שלמה קרעי (להלן: "שר התקשורת") לכאן תאגיד השידור הישראלי (להלן: "התאגיד").

2. למען הנוחות, המכתב שבסימוכין אף מצורף כנספח למכתבנו.

3. ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל הוא ארגון עובדים פרופסיונאלי, המופקד על טיפול בזכויות העיתונאים כעובדים, וכן, על שמירה על חופש העיתונות. ארגון העיתונאים הוא ארגון של למעלה מ-3,000 עיתונאים ועיתונאיות בכלי תקשורת שונים והוא כיום הגוף המרכזי והגדול ביותר העוסק בייצוג העיתונאים במעמדם כעובדים וכמי שנושאים בשליחות ציבורית. הארגון שם לו למטרה, בין היתר, להגן על חופש העיתונות ועל העיתונאים כעובדים בהקשר זה. הארגון אף רואה עצמו כמי שמייצג לא רק את ציבור העיתונאים אלא גם את האינטרס הציבורי הרחב בכל הקשור לחופש עיתונות בכלל ולשידור הציבורי בפרט. כאמור, ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל הוא גם ארגון העובדים היציג במערכת כאן – תאגיד השידור הישראלי.

4. בהתאם למכתב שבסימוכין עולה כי שר התקשורת מבקש להתערב באופן בלתי חוקי בעצמאות תאגיד השידור תוך שהוא מצייף בפני התאגיד דוגמאות יש מאיין מחודש פברואר זה בהתייחס לסיקור מוטה פוליטי בתאגיד, לשיטתו של השר, בנושא השינויים במערכת המשפט המקודמים "בשבועות האחרונים" על ידי ממשלת ישראל "שנבחרה בבחירות חוקיות וזכתה ברוב ברור", לשון השר במכתבו.

5. מכתבו שבסימוכין של שר התקשורת מהווה הפרה של הוראות חוק השידור הציבורי, התשע"ד-2014 (להלן: "חוק השידור הציבורי" או "החוק") וניסיון לפגוע בעצמאות התאגיד באמצעות צנזורה פוליטית לצד פגיעה בלתי סבירה בכללי מנהל תקין ופגיעה קשה ובלתי מידתית בחופש העיתונות וביסודותיה של הדמוקרטיה.

6. התפישה העומדת ביסוד חוק השידור הציבורי היא של הפרדה מלאה ככל הניתן – על פי שיטת האיזונים והבלמים – בין הרשות המבצעת לבין הרשות המבקרת, כשבמסגרת האחרונה שוכנת כמובן גם התקשורת העצמאית והבלתי-תלויה. תפישה זו מעוגנת ביסוד המחשבה על העיתונות החופשית, כחלק מחופש הביטוי ומזכות הציבור לדעת, כאשר ההסדרים שנקבעו בחוק כפי שיובאו בתמצית להלן נועדו לשמור על עצמאותו של התאגיד, על שקיפות פעילותו, על מקצועיותו ואיכות פעולתו.

7. במכתבו שבסימוכין, שר התקשורת מפר את הוראות סעיף 7(ג) לחוק השידור הציבורי, הקובע כי תאגיד השידור יופקד, בין היתר, על שידורי חדשות תוך שמירה על עצמאות:

"תאגיד השידור הציבורי יספק תוכן חדשותי ותוכן בענייני היום באופן מקצועי, הגון, אחראי, עצמאי, ביקורתי, נטול פניות ואמין, בשקיפות ותוך הפעלת שיקול דעת עיתונאי ונאמנות לאמת העובדתית ולחובת הדיווח לציבור".

8. לצד האמור, בהוראות החוק יש כדי שמירה על עצמאותו של התאגיד, על שקיפות פעילותו, על מקצועיותו ואיכות פעולתו.¹ חוק השידור הציבורי אף קובע את דרכי בחירתה של מועצת תאגיד השידור הציבורי וראשיו, כשמועצת התאגיד נבחרת באמצעות ועדת איתור, הנבחרת על ידי שופט בדימוס שגם עומד בראשה. הרכבה של המועצה משקף בכוונה היבטים שונים של הציבוריות הישראלית; המועצה היא הבוחרת את מנהל התאגיד.² החוק קובע גם את מעמדם של עובדי התאגיד כעובדי ציבור ואת דרכי בחירתם ו/או איתורם,³ כאשר הסדרים אלה נועדו לאפשר שמירה על מעמדו של התאגיד כגוף עצמאי, מקצועי, ואיכותי.

9. על עצמאותו של התאגיד מול השפעות פוליטיות עמד גם בית המשפט העליון הנכבד בדבריו הבאים:

...."

הגוף המשדר החדש יהיה עצמאי וינותק מהפוליטיקה" (שם). מכל אלה גם יחד ניתן ללמוד, כי תכלית חוק השידור הציבורי היא שיפור השידור הציבורי בישראל, תוך מתן מענה לקשיים שאיפיינוהו עד כה – תכלית ראויה לכל הדעות".⁴

¹ ביחס למדדים אלה נקבעו הוראות החוק לעניין המועצה העומדת בראש התאגיד, שהיא מעין דירקטוריון המוסמך לקבוע את מדיניות התאגיד ולפקח עליו ולרבות קביעת יעדים מדידים לביצועים הניהוליים של התאגיד; נקבעו הוראות לעניין שקיפות פעילותו ולרבות חובת דיווח דוחות כספיים ודוחות פעילות; נקבעו הוראות לעניין הרכב הניהולי של התאגיד; והחובות המוטלות על נושאי המשרה בו – ר' בעניינים אלה **הצעת חוק השידור הציבורי** למשל, עמ' 706-707. כן ר' בין היתר סעיפים 1, 4, 6-8, 9-12, 21-22, 28, 38-40, 49-51, 57-59 לחוק השידור הציבורי.

² סעיפים 9-17, 29, 38 לחוק השידור הציבורי.

³ סעיפים 52, 56 לחוק השידור הציבורי.

⁴ בג"ץ 6133/14 גורביץ טניה ואח' נ' כנסת ישראל ואח', סעיף נ, 26.3.2015 (הדגשות הוספו, הח"מ).

10. מכתבו שבסימוכין של שר התקשורת אינו אלא נדבך נוסף במסגרת ניסיונות חוזרים ונשנים מצדו לפעולות אסורות להביא לפגיעה בעצמאות התאגיד לרבות, ניסיונות להביא לקיצוץ בתקציב התאגיד והצהרותיו בדבר סגירת השידור הציבורי בישראל.

11. מיותר לציין כי בהתנהלותו של שר התקשורת ואמירותיו מאז כניסתו לתפקיד ביחס לתאגיד יש גם אפקט מצנן על חופש העיתונות ופעילות התאגיד ובכלל בענף העיתונות, אף אם השר לא מוציא אל הפועל את תוכניותיו, ביחס לכל אמירה מצדו בנוגע לתאגיד ובוודאי באופן מצטבר.

12. נזכיר כי ממשלת ישראל ניסתה במרוצת 2016 – 2017 להביא לפגיעה במעמד התאגיד לרבות ניסיונות לפצלו, שנבלמו גם בעקבות עתירה של ארגון העיתונאים שסופה בפסק דין של בית המשפט העליון מינואר 2019 שעניינו, חשיבות השידור הציבורי ועצמאותו, ובלשון פסק הדין, בין היתר:

..."

ראוי לפיכך שהכל יפנימו כי התוצאה אליה הגענו מתחייבת מהתפיסה הדמוקרטית. שידור ציבורי מבוסס ובלתי תלוי הוא כלי חשוב לקיומו של שוק תקשורת מגוון, תוסס וביקורתי, שאיננו נושא פנים לבעלי שורה, ממון או אינטרס. בהיותו כזה הוא שומר על הדמוקרטיה ועל ההשתתפות של אזרחי המדינה בעיצוב דמותה...

נוכח האמור, נקל להבין כי התערבות שלטונית בגופי התקשורת, גם אם היא נעשית ברמה "המוסדית", מתוך מטרה "להתאים" את מבנהו של שוק התקשורת, כך שיתיישב עם אינטרסים של צד כזה או אחר במפה הפוליטית, מהווה למעשה, הכפפה אסורה של התקשורת, שאמורה להיות עצמאית – למאוויים של השלטון"⁵.

13. מכל האמור לעיל, מתבקשת התערבותך הדחופה, המהירה והעניינית, לרבות הנחיה ברורה לשר התקשורת, שתבוא מצידך כגורם האמון על כך, ולא לאפשר צעדים שמשמעותם פגיעה בעצמאותו של התאגיד ובתוך כך, בחופש העיתונות של הציבור בישראל.

14. לתשובתך המהירה נודה, שאם לא כן הורנו מרשנו לפעול בכל הצעדים העומדים לרשותו, ולרבות פנייה לערכאות.

בכבוד רב ובברכה,

גלעד זבירה, עו"ד

אמיר בשה, עו"ד

⁵ בג"ץ 2996/17 ארגון העיתונאים נ' ראש הממשלה ואח'. ההדגשה במקור, הח"מ.

העתקים:

ח"כ ד"ר שלמה קרעי, שד התקשורת
גב' נורית קנטי, יו"ר ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל
מר אלי גרשנקרוין, מנכ"ל ארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל
גב' ענת סרגוסטי, אחראית חופש העיתונות בארגון העיתונאים והעיתונאיות בישראל
מר גיל עומר, יו"ר מועצת התאגיד
מר גולן יוכפז, מנכ"ל התאגיד
עו"ד ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית (בפועל) של משרד התקשורת
ארגון עובדי התקשורת (ע"ר)
ועד עובדי התאגיד